

Erdélyi Híradó

Szombaton, Februarius' 13-dikán ($\frac{13}{2}$) 1830

Nagybritannia — Frantziaország — Belgaország — Muszkaország
Törökország — Külömbféle.

Nagybritannia

Jan. 11-dikén jelent-meg a' Siami kettős Ifjú legelőször a' játékhelyen, mégpedig a' Drury-lane-ben, a' hol az Artaxerxes és a' Foote' Citizien Ének-játékát mutatták. Egy Dámával és 2 Úrral jöttek azok a' második prosceniumloge-be. A' publicum mind tapsolt bejövetelekre, ők pedig igen illendőül meghajtották magokat. Igen vidám és okos tekintetek volt nékiek. Nagy kedvek láttatott nekik lenni, kétséggivül a' legelőször látott pompás készülteken, — mert a' dolgot teljeséggel nemérthették.

A' déli tengeren tett utolsó hajókázása-közben, a' Ganges liniahajó' Kapitánya Coffin Úr Nantucket-ből, 4 újj szigetet fedezett-fel: egyiket nevezte Gardner-, másikat Coffin-, 3-dikat és 4-diket együtt Ganges-szigetnek. Az első kettő jó-formán van népesedve, és a' bennszületett lakosok, tsónakokon jöttek kocos-dióval 's egyéb gyümölcsökkel, a' hajóra. Egy közzülök, ki egy fejszét lopott, elillantott vele a' maga' tsónakjába, és eszé ágába'-se volt hogy azt vissza adná. Ere a' Kapitány egyet-lőtt pistollal a' levegőbe, 's nyomon lebukott minden Vad, mintha őket electrum (gerje) ütötte volna le. Így maradtak egy-kisség mozdú-

latlanul, 's akkor felállván, a' legnagyobb siettséggel távoztak-el.

A' Standard ezt mondja: "Tudni-való, hogy a' Morning Journal' Kiadója ezen pillanatban a' Kingsbench' ítélet-tételel várja, a' Király' megsértetéséért, minthogy ő ŐFgét. sajnálta, hogy olyan Ministerei vannak, mint a' mij-jenek most vagynak. — Úgyde most a' Timesben egy sokkal mérgeesebb tikkely van a' Király' Fges. Szeméjje ellen, mely minden tiszteletünknek tárgya. A' Times Híradó azzal vádolja ŐFgét, hogy az ő szeretett öttésnak, a' megholt York Hertzegnek az emlékezetéhez hideg vérrrel viseltetik, nem elégtvén-ki Magas-ságos öttse' hiteladóit saját erszénnyéből, noha pedig az arany és ezüst ömölve foljnak a' királyi kassákba. Azt veti szemére ŐFgének, hogy népét nyomorúságban hagyja sanyarogni, a' mellett hogy jövedelmét jövedelemre halmozza. Illyen módon, mond a' Times, elébe teszi ŐFge az aranyövet a' jó hírnek-névének, 's több efféle.

Ítéljék-meg Olvasóink, ha sérelme-sebb-é a' Morning-Journal bevádolt tikkelye ŐFgére -nézve, mint a' Times, és vajjon ez' utolsó nem méjjebb béjjeget viseli-é a' Király' sérelmének. Törvényszék elébe fogják-é idézni a' Timest? óh

de hogy! De még sajnálnók is ötet ha-
da idéznék. A' Morning-Journalbeli pas-
quill tsak a' szeretet' és buzgóság' ki-
mutatása volt: ha hibázott; tsak szer-
letti hívségből esett: a' Timest — nem vá-
dolhatni ilyen hibákkal. A' Times sza-
hadon belé vág a' dologba, Istent, Ki-
rályt megtámog, nem kíméli a' legne-
mesebb személyeket is, hamissan vadol
mindent, a' mi tsak tiszteletünket meg-
érdemli, és senki nem meri ötöt bevádol-
ni. Szembe ötlő bizonyosság, hogy a' köz-
bevádó nem a' Király' megbosszúllója,
hanem Ministereink' védelmezője."

A' britannus hadi erő a' következő
módon van most széjjel osztva: Gyalog-
ság: Angliában 9 regement, Irlandban
19, Shottlandban 1, Keletindiákon 19,
Corfun 6, Zánté-n 1, Máltán 4, Gib-
ráltárban 6, az északamériikai bírtokok-
ban 9, Barbadoes-sen 2, Demerara-ban
1, St. Vincent-en 1, Mauritiuson 3, St.
Lucia-n 1, Ujj Sudwalesen 3, a' Jó-
reménység-tsútsón 4, Ceylon-on 4, Ber-
bice-n 1, Bermude-szigeteken 1, Anti-
gua-n 1, Trinidad-on 2, Jamaica-n 5. —
Lovasság: Angliában 15 reg., Shottland-
ban 1, Irlandban 6, Keletindiákon 4.

Gibráltárból írják dec. 21-edikéről,
hogy ott a' foljóvizek kiűtöttek és több
emberek fúltak azokba: 18 holt testet ta-
láltak már fel.

A' brighton-i Híradó azt írja, hogy
az Első Minister' és egy nagy tekintetű
Szeméj' véleménye között igen nagy
külömbőség van a' portugalli dolgokra-
nézve. Azt erősítik, hogy a' nemes Hg.
óhajtása, — D. Miguel' méltóságát meg-
mérni, erőssen ostromoltatik; mivel ér-
zik, hogy a' Don Miguel' magaviselete,
sértegető volt Nagybritannia' Fejedel-
mének, minthogy ő, leköteleztetéseit,
mellyeket szeméjjes itt-létekor magára
vállalt, megtörte. — Ere a' Globe és Tra-

veller ezt feleli: "Nints ére-nézve sem-
mi-véleménykülömbőség a' Király és Well.
Hg. között; Ő Ege., bosszankodik a' D.
Miguel' magaviseletén, és Well. Hg., nem
mondotta azt hogy az ő' hatalmát meg-
kellene esmérni.

Frantziaország

A' jan. 23-diki Moniteur jelenti,
hogy ŐEge. a' portugalli özvegy Király-
né Charlotte, Joachime de Bourbon meg-
hólt a' queluzi palotában. — A' Gazette
de France is, mely ugyanazt jelenti, azt
is mondja, hogy ezt a' tudósítást egy Kú-
ric hozta, Mádridon által, Bayonne-be,
és innen a' telegraph küldötte Párisba,
a' hol az jan. 21-dikén este érkezett-meg.
A' halál' napja nints feladva; de úgylát-
szik, 6- vagy 7-dikén történt volna.

Egy Biztosság, melyre a' volt biz-
va, hogy a' tripolisi frantzia Konzul Rous-
seau Úr' maga-viseletét, a' híres Jean
Jacques' egy rokonát, az ő' utolsó ver-
sengése erant a' Deyvel, vizsgálja-meg,
a' legszorosabb nyomozódások után azt
nyilatkoztatta-ki, hogy ez a' Konzul e-
gösszen betsületes emberhez illő módon
viselte magát.

A' Constitutionnelben van egy ráfo-
gott levél Londonból, mely szerint min-
denánglus Journal Párisból egy bulletint
kapott volna, mely szerint a' Frantzia-
országban felállott, az adót megfizetni
nem-akaró Társaságok együtt, tsak 1200-
1300 személyből állának. 'S ezt jegy-
zi-meg hozzá: "Ez az állítás úgy-
nyira hazugság, hogy mi, egy Al-Prefek-
tus' egyetlenegy Kerületét esmérjük, a'
hol 1900 szeméjnél többen írták alá az
Eggyesületet. Peel Úr okosan tselekedett,
hogy a' sóldos frantzia Ágenssek által ve-
le közlött efféle írásoknak nem hitt.

Páris, jan. 17. — A' portugalli ügy-
baj' eldülése, közelget, és a' D. Miguel'
megesmértetése mindjárt megeshetne, mi-

helyt Don Pedro Tsászár nem felel-meg a' Hatalmaktól vele közlött felidézéseknek, sőt azon nem igyekezik; hogy Portugalban a' dolgok' állapotja helyre- álljon, mellyet az európai szerkezetek sürgetve kívánnak. Azaz, vagy megesmérje Don Miguelt, 's úgy az ellenkező felek' viszázkodásának vége szakadjon, vagy módját találja, mely az Usurpator' erőszakos elkergettetését bizonyosnak mutathassa: a' mihez a' Rioi Kabinét' ekkorig tett rendelései szerént, idegen belé-avatozás nélkül sobase fog megესni. Kathgorica feleletet kívánna az anglus Követ a' Tsászártól. Ezt a' feleletet most várják: de még a' Hatalmak-sem egyeztek-meg mindenben egymás között.

Az esztendőnkénti katonaszedés' rendes számát, 60 ezer embert, az 1829-dik esztendő'életidejük klassisából, össze parantsolja egy kir Ordonance jan. 17-dikén. A' felosztás-Tabellában 51,601,578 lélekre mutat a' számlálás, az egész Frantziaországban. Legtöbb új katonát ad a' Nord-Departement, ugymint 1828-at, 962,648 lélekből. A' Seine-Departement (Páris, az ő' vidékebeli bírtok egyes házaival együtt), állít-ki 1436 legényt, 756,557 lakosból.

A' Király 60 ezer frank alamišnát küldött a' párisi szegénység' számára a' Seine' Prefektusához, saját pénzéből; Orleans Printz 12 ezeret; a' Dauphine pedig az Evangelica augsb. Confessio Consistoriuma' Elölülőjének küldött a' szenvedő szegények' számára 500 frankot—mind a' nagy tél miatt.

A' mézti kir. törvényszék, mely legelső vala abban, hogy az adófizetést-nemakarás' ügyében ítélet-tételet kimondotta, jan. 16-dikán ejtette ezt meg, és a' Courrier de la Moselle' Gérantját (pártfogóját, kezessét vagy tulajdonosságát) szabadnak ítélte, 's az első Instántia' sen-

tentiájától megszabadította. A' vitatás 4 nap', a' tanátskozás 6 óránál tovább tartott.

A' Clermont (Auvergne)-i Journal jelenti, hogy ebben a' városban senki oly gonosz telet, nem ért mintez: a' hó 18 hüvelyk méjségű a' város' úttzáin! Nagy újság ez ott. Ambussonból is jelentik (Creuse) jan. 5-dikán, hogy olyan nagy térről senki-se emlékezik: már a' múlt esztendő' utólján 21 fogon állott a' hideg-melegmérő, és a' föld erőssen megfagyott-hóval van heterítve. A' szomszéd faluba vivő úton megfagyott egy házalló kalmár. — Mint tsudát, úgy írják, hogy a' Lyoni Galliard testvérek' (a' Lafitte Úr Compagnonja a' Diligence-arendálásban) parantsolatjára, az onnan Bordeauxba-járó térhes posta-szeker egy pillantatig-se szűnt-meg; hanem, azt a' költséget mellyet ezek az árendás Úrak a' járhatatlan úton elkövetett munkára fordítottak, napjában 150 frankra számlálják. Egynek, a' Kompániához tartozó diligencce-k között 15 óra fellett, hogy 4 frantzia (2 magyar) mérföldnyire mehessen, és 9 lovat kellett neki befogni, és sok hó-bányó embert a' szekér előtt küldeni; sok helyen 4 talp magasságu volt a' hó. A' párisi posta 5 nap-ólta késik már. A' hegyeken kevesebb hó esik mint alatt. — Pauban még mindtsak tart a' hideg. A' keményen megfagyott hó tükörré tette az országútkat, a' szél véghetetlenül tsípös, a' fa, méreg drága. Kenyér, hús, tojás, minden megfagy a' szobában, a' hol a' tűz mindég ég a' kandallóban; még a' bor is megfagy, üvegben, hordóban, egyre. A' föld úgy megfagyott, hogy még a' holtakat-sem temethetik-el többé; a' koporsókat kinn hagyják vesztegleni.—Marseille-ből is nevezi az embereket, kik megfagytak, 5 katona pl. részegen, a' diligence-kotsissa a' lovon, 'sat. A' Saone

is befagyott, a farkasok sereggel járnak. — Eaux-Bonnes' vidékén, az alsó Pyrenaeum-Departementben az a borzasztó eset történt, hogy egy szerentsetlen Pap, ki egy haldoklónak a szent vatsorát vitte a hegyekben fekvő Ak-a-falvára, lóháton, és vissza-mentében megtámodván ötöt a farkasok, lovával együtt megemésztették!

A' Le Temps nevű Journal azt mondja, hogy Eynard Úr a Király által a Görögöknek ígért pénz-segedelem' újjontani elkésése miatt, ismét, 200,000 frankot küldött volna, saját hajlandóságától ösztönözve, Görögországba.

A' posta' jövedelme 1815-től-fogva, 1829-ig, 19 millióról 31 millióra hágott: a költség pedig 10 millióról 5 millióra. A naponként Párisban kiosztott levelek' száma 28,000-ról 53,000-re; a Párisból elmentek 40,000-ról 60,000-re; az element Híradók 25,000-ról 58 ezerre. A sebens posta' menetele, egy postán, 1 óra 9 minutum helyett 46 minutumra szállott. — Páris' fontosságát az ország' többijéhez szabva, képzelteheti az, hogy az 53,000 levélből 15 ezer Párisból magábólvaló; és hogy 60,000 megyen-el, midőn be, tsak 1000 jön napjában a Departementekből és külső országokból. Apr. 1-sőjétől-fogva, 1830, 5000 levélhordó, minden második nap', 55,000 olyan Helységbe viszen levelet, a' mellyekben nints Posta-hívtal. Ezek napjában 25,000 mérföldet mennek-el; hogy az ország' 7/10 része külön-szorításán ekképpen segíthessenek a' levelezésre-nézve.

Az országlószék azt határozta-meg, hogy a' Londonban álló szokást és módot, — a' város' lakosainak vízzel-felsegélésére, Párisban is szokásba hozzák. Vastöveken akarják a' sükséges vizet minden házba földszint bevezetni, naponként, 's a' feltételek, mellyek szerént ez

a' munkatételt ki akarják alkudni, hihetőleg többre vizik a' költséget 30 millió franknál, 's kell hozzá 1,400,000 mása vas.

Istenadott tanács a' jó-szívű tehetősebbekhez. — Párisban, egynehány megkülömböztetett szeméj, a' szegényen-szakozás által indíttatván, olyan szokást hozott-be, hogy mindenféle Bálokban, Concertekben, házi 's egyéb vendégségekben, akarmiféle mulattságos társalkodásokban, a' hol gazdag vagy külömben is társalkodást szeretők a' telet örvendőve töltik-el, az efféle helyek' bemenetelenél ülő meghitt Dáma, kinekkinek önkéntes kegyes adományát által vévén, a' gyűjteményt más-nap-reggel mindjárt a' szükölködőknek a' Bíró vagy Parochus által kiosztattatja.

Belga ország

Ezen ország' mostani országlásának szokása — jó is, rossz is — a' Gazette des Pays-Bas szerént, ebből áll: Nintsen, úgy mond, a' mi országlásunk' módjában semmi egyesült számadása a' Ministeriumnak, 's a' korona' tanácssoai tsak magánosan tartoznak a' törvénynek és a' Királynak számot-adni. A' Ministerium koránt-sem Egység (Corps) vagy úgynevezett Kabinét, azért nints' is annak felállítása, mint Angliában szokás, valamelyik egyre bízva. Mindegyik Minister független az ő' Kollégától, és az ő' hivatali Szakasszában, egyenesen a' Királlyal van egybe-kötetésben. Megvilágosítja saját értelmét és javallatainak magános részeit a' Királynak; és annak rendi szerént, a' Statustanács' meghallgatására, tsak a' Király' szeméjjes véleménye által változtathat-meg. Fontos ügyekbajok, kivált' politikai természetűek, a' Minister-tanácsban vizsgáltnak-meg, az Oranje Printz' Előllülése alatt, a' hol minden ember szabadon mondhatja-ki vélekedését, 's a' Király, kinék a' vélemények e-

lébe - terjesztetnek, dönti-el, szeméjjes meggyőződése szerént, a' dolgot. Következéleg, egy Minister-sem választhatja, se ki nem zárhatja az ő' kollégáit. A' Ministerium' egységét a' Király teszi, mint kellőközép, a' honnan az országlás kiindul. Egyéberánt, mindegyik Minister, mint más polgár, a' maga' véleményében és hajlandóságában egészen független.

Muszkakország

A' pétervári tudósításoknál-fogva jan. 16-dikáról, ott, a' hideg igen mértékletes volt, álmélkodással hallották, hogy a' déli Szélességekben, sokkal nagyobb hideg-gradus uralkodik. Az ilyen gyenge telek ritkák Péterváron. A' thermometer több napok-ólta nem áll-ott többen 4--5°-nál a' 0 alatt. Újj hó esett.

Törökország

A' nürnbergi Correspondent ezt írja: "Tudnivaló, hogy a' Portánál meghitt tsak nem minden európai Követ Kantellariájánál találkoznak (holmi pérai Görögök, mint diplomaticus segédek (igaz magyarul: tányérnyalók, konyvelemek = Helfershelfer, Handlanger). Az ő' helyheztetésseknél-fogva, ezek az emberek, most írott közlések által, melyeknek más nyelvre fordítását reájok bízzák, majd jelenlétek által, szóbeli beszélgetéseknél a' török és az európai Diplomatusok között, nekik mint tolmácsoknak veszik-hasznokat eltsipegetnek 's gyomrokba raknak némely elmerajzokat, mellyet osztán az ő' házi szomszédkozásoknál egymással közleni szoktak, kevés idő alatt, de rendszerént "a' hallgatás' petséttje mellett" útszáról-útszára elszélesztenek: a' mi az egész Pérárt egy nagy diplomatica szóhajtó Egyesületté teszi. Az ilyen fíjók-diplomatusok' fetsegő hallgatások által futott most el az a' hír is, mellyet hiteles kéztől vettünk, először Pérában, utóbb, le-

velező-közlések által, a' nyugot-európai országokban, hogy a' török Ministereknek, egy bizonyos Kereskedő-ház, valóban terjesztett elejekbe egy planumot Palestina' által-engedéséről, egy újj 'Sidóország' felállítására — most már a' hód következze, mellyet Jónathán megvásárol. De senki-sem volt a' ki ennek elébb hitelt adott volna, tsak azon igen egyszerű okokból is, mivel' a' magasságos Portának mint Hatalomnak, egy afféle javallatot egy magános embertől még-tsak el is fogadni, annyival-kevésbe a' felől vele alkuba ereszkedni, nem lehet, ha bár az, az egész világ' Váltóháza volna is. Hanem, most halljuk már, hogy egy olyan projectum valóban a' zöld asztalon feküenne, mely az anglus Követ által, azon Ház' interesséjére terjesztett elő; 's végre, hogy Törökország' részéről nem igen irtódnának tőle, bizonyos feltételek alatt belé-botsátkozni.

Egyiptom' levelezésének, 's ére, mint némely gazdag-termésű gyümölcsfának, hirtelen következő virágzásának elkezdett leírásához, következhetik még itt bérekesztőül, a' mit ide férkeztethetünk. Gazdag alakot szolgáltathat nekünk Afrika, elmékedésre: tanúlni — senkitől sem szégyen.

Azelőtt, minden versengésnek, még az élethalalos pereknek is a' Cairói Kijaja Bei, a' V. Király' Helytartója, volt egyedülvaló bírāja; nagyon fontos eset volt az, mikor ez az első Minister a' per' dolgát a' Basával közlötte. — A' dolgoknak ez a' rendi megváltozott már 1824-ben: a' többi Minister és a' Gen. Directórok 's némely felsőbb Tisztviselők, kik a' végett egybe-hívatattak, formáltak egy Divánt vagy a' V. Király' Tanátsát. Összegyültek ebbe a' Tanátsba: a' Divan-Effendi vagy Státustitoknok; a' Defterdar-Bei v. a' moseek'

jövedelmének Administratora; a' Chasinedar-Aga, Gen. Kintsmester v. Finantzminister; a' Tidsarret-Nasiri, a' külső-Kereskedés' Directora; a' Dshadieh-Nasiri, a' Hadministerium' Directora; a' Földjöveldmek' Tisztartója; a' Kumas-Nasiri, minden, Egyiptomban készített áruportékák' Administratora; a' Nasir-ol-Asnaf, v. minden másféle szorgalmi készítmények' Administratora; a' Defain-Nasiri v. Tengeri Minister, a' ki rendszerént Alexandriában lakik.

A' közelebb múlt Augustusban azt parantsolta a' V. Király, Ibrahim-fijának, hogy a' maga' palotájába gyűjtse össze a' Divánt, és a' fent említett Ministerek' és Tisztviselők' jelen-léttekben, úgy ama' 18 esztendő's Abbas-Basa', a' V. Király' másod-szülött fija' Jussuf' árva fíjának jelen-létében is, elő-adta Ibrahim, hogy az ő' Attya rendet kívánván a' Kormányozásban és igasság-kiszolgáltatásban behozni, azt végezte, hogy a' tartományok' állapotja-felől szoróssan tudósíttasson; 's ennek végbe-vitelére, a' Nasir-okat (tartományi Gouverneuröket), a' Kaseff-eket (Préfectusokat), és a' Seichol-Beled (város- és falu-Birákat) híjják össze. Szándéka az, hogy azoknak tanácsaival éljenek, 's vélekedéseiket megértsék, 's akkor, azon eszközök-felől értekezzenek, mellyek Egyiptomot sok viszsza-élésektől megszabadítván, szerentsébbé tegyék. — Meglett: és ez' utóbb említett tartományi Tisztviselőknek is volt szavok a' kezünk alatt forgó Diétán, melyre a' V. Király' akaratjánál-fogva, az Islamismus' 4 orthodoxa Szakadéka' Ulemas - ainak a' Fője, és a' Cairó három legfőbb Cherif-ei vagy Emirei is (Muhamed' Maradekjai, Moor- és Arabs-Hertzegek) meghívattattak. Mert, itt is, mint a' többi egész ottoman birodalomban, jóforma-számu vallói vannak az Islam-nak, kik magokat a' Pro-

féta' ivadékjainak tartják. — Ez az országgyűlés, melyben 160 személy, kik között 28 Nasir és Kaseff 's 89 nagy Seik (arabs-török-familia' Fője) volt, kinyitotta a' maga' Ülését, a' Rebiul-Evvel Hóld' 26-dik napján (aug. 1829), a' Hadsi-Ibrahim-Effendi' Elölülése alatt, ki régenten Divan-Effendi Hivatalt viselt. — Ez a' 5 Basa: Ibrahim, Abbas és Achmed, — az első, fija, a' második, unokája és a' harmadik, fija Tahir-Basának, a' V. Király' legöregebb barátjának; és azonkívül Mehmed-Bei, ugyan tsak ennek a' veje, jelen voltak az ülés' kinyitásán; és a' Gyűlés' minden Tagja részesült az egész vetekedésben, tökéletes egyforma jussal élve 's lábon állva.

A' Seik-ek és Kaseff-ek (most, Memur-ok), etvégezvén a' rájuk bízott dolgot, kiki haza utazott; a' többi, fenntebb említett Tagokból álló Diván' ülései, rendszerént foljdogálnak azóla. A' Diván' össze gyűl, vagy a' kis várba, vagy pedig az Ibrahim, palotájába. Minden, ki kívánja és megnyeri a' beszéllés', ha a' sor rája következik; mindegyik beszéllő szabadon mondhatja-kisaját véleményét. A' szózatokat osztán össze-szedi az Elölülő, 's végeznek a' szózatok' többségénél-fogva.

Ezen Gyűlés' elébe adatja a' V. Király' a' mindennel-köz Kormányozás' ügyétbaját, nevezetesen, mindent, a' mi az adót, az élelem-eszközöket, tsatornák' építtetését, töltéseket' bizonyos fábrrikákat 'sat. illeti. A' V. Király' Ministerei megkívánják az ő' nevében a' Divántól, hogy ezen dolgok felett értekezzen, és többnyire, a' Diván-Effendi vagy Status-titoknok szóll a' reabízás szerént; egy olyan Hivatal, mellyet most Habib-Effendi, az Abdi-Effendi Apja visel, mely utolsó az egyiptomi nevendékek' különdötségének a' vezetője, kik ezen órában

Franciaországban vannak. — Még a' manasszaikat vagy nehésségeiket ezen Gyűléshez igazítsák, elfogadják itt az ő' érőírásaikat, megrostálván azokat a törnyület és a' dolog' igazságához szabva dűjtik azt el. — Ezen Gyűlés' meghatározásai, ha az ország' vagy tartományok' köz - kormányozását illetik, egyenesen Ministerekhez, Gen. Directorokhoz vagy Memur-okhoz útasítatnak. Ez' ntólsóknak, ha véghatározást kell nekik tenniük valami fontos dologban, a' Divánhoz kell folyamodniok, melynek a' végzesei közvetlen által-küldtetnek, végre-hajrásvégett. — Ezek szerint, a' kormányozási hatalom' nagyobb része, úgyláttik, ezen Gyűlésben centralódik; mely a' Jomard Ur' helyes kifejezése szerint (a' Moniteurben) a' nélkül hogy tulajdonúl Képviselőtü gyülekezetnek kellene neki lennie, sokkal több, mint egy tsupa. Tanás.

Egyéberánt, úgyláttik, hogy ezen Gyűlés által, Egyiptom' kormányozása' systemájában a' legfontosabb változtatások fognának kidolgoztatni. Meghatározta már azt, hogy minden tartományban egy, az ott hivatalba tétett Memurokból és Seich-ol-Beled-ekből álló Gen. Tanás állítsák-fel. A' cáiroi Diván' dolga a' tárgyak' meghatározása, a' melyekkel ezek a' Tanások az ő' tanácskozásokban foglalatalkodjanak. Egy Fetwa, vagy Behkdse-Abdullah-Effendi Muf-tinak legfelső véghatározása, mellyet, mint vallási törvényt, az egész ottoman birodalomban követnek, azt mondja: "Hogy a' halálos büntetés, törvényes egy olyan muselman alattvaló ellen, ki a' Státus' vagy finantzia' dolgaiban megbízott foglalatosságára-nézve, kötelességgel ellenkezőleg és igazság' s törvény ellen munkálkodik; a' ki a' nagyurasági

parantsolatokat által-hágja, és kényyére s tyranni nyomorgattatásokat követ-el." — Minthogy, fájdalom, ez az eset gyakora fordul-elő, és sok Seik ilyen vétkekbe esik; tehát, a' köz-Diván, melynek ezt a' tárgyat elébe terjesztették, azt végezte, hogy a' halállal-büntetés eltöröltetett, és a' vétkes, az alexandriai arsenálban erőszakos munkára a' nyomorgatás' grádusához szabott idő alatt, azonkívül, az igazságtalanúl kifaltsartsumma' vissza pótlására büntetessék. Egyéberánt, ezen sententziákat tsak egyedül a' nagy Diván szabhattja-ki, a' mely előtt magát a' bevádolt, mentheti.

Utóljára, van ezen Gyűlés' közepette egy Titoknok, kinek a' foglalatosságában áll, hogy minden Tag' szóval-mondott véleményét írja-fel. Ez a' Titoknok egyszersmind fő-szerkeztetője a' hivatali Hiradóknak, s meg van neki hagyva, hogy a' Diván' Üléseinek a' Protokolját, mindegyik szózatoló' neve' elő-adásával, iktassa-be a' Hiradóba. A' ki a' Hirádók' jövendőkre is beható betsit meg tudja ítélni, az, ebben az áfrikai tudósításban példás előre-látásokat fog felfedezni, s az elalutt vagy elpuhult és a' civilizált nemzetek közt nevedő kereskedés' nagy erejét nem fogja tagadhatui, és hogy Mehemet-Ali a' maga' idejében és nemében, egy a' legfundamentomosabb civilizálók között.

Magyarország

Borzasztó somorú esetet írnak Algyáról, Arad Vármegyéből, Jan. elejéről. "Az Algyai Reform. Predikátor Tiszteletes Dávid házy István Ur másod magával Boros Jenőre szándékozott menni szánon. Egy kis erdön kellett keresztül menniek, a' melyben négy farkas az útjokat elállotta. A' Tiszteletes Ur puskát kapván egyet mindjárt szerentsésen elejtett; de a' lovak megjedvén vagy a'

puskalövéstől vagy pedig a farkasoktól a szánat eragadák, mely csak hamar felfordult 's a rajta lévőket lehányta. A kotsis el nem eresztvén a gyepőt, ha mind hirtoltatva is házakat ért, 's ott a lovai megálván elbeszélé, mi történt. A parasztok vas villákkal 's fejszékkel felkészülve azonnal elindultak vissza ugyanazon szánon, hogy az elmaradtakat felkeressék és azokat a veszedelemtől megszabadítsák. De a midőn a feldülés helyére értek, borzadva láták, hogy ott a szerentsétlen útasok ruháinál és tsizmáinál egyéb nints, és kiontatott vérek, mellyel a hó egy darab helyen el volt lepve, eléggé bizonyította, hogy a farkasoknak prédáivá lettek. Leírhatatlan keserves fájdalmat okozott az Algyai lásokokban ezen szomorú esetnek meghallása, hol ezen igen érdemes és már 70 esztendőt meghaladott tiszteletre méltó Öreg sok esztendő-k-olta viselte teljes meglegedésekre lelki Pásztori hivatalát.

BCU Cluj / Central University Library
 Bézegzenből Jan. 19-dikén. Valamint Ország-szerte a múlt November kezdetétől fogva a nagy hideg mindenütt szokatlan tartóssággal uralkodott: úgy nálunk is gyakran állott a Hévmérő a fagy zéruson alol Reaumur szerint 8, 9, 10, gráduson, sőt 12 is. A 14-dik grádust két ízben, úgymint Jan. 4-dik és 5-dik napján regeli 7 órakor megütötte. Ehez járulván a sok hó is, az utak majd csak nem járhatatlanok voltak. Innen esett a Vásárra lett tsekély gyűlés. Marha vásár pedig tellyességgel nem volt: minthogy a körül belől uralkodó Szarvas-marha dög miatt nem lehetett azt megengedni. Negyed nap óta az esső neki eredvén: a Hó olvadása igen nagy. A tüzi fa, a fűteni való szalma és még inkább a széna felette drága. Egy öl fa máskor 10—12 Vfl volt

a piatzon: most 18 és 20 ft.

Pest, fébr. 4.—Virág Benedek, Uraságnak, 1818-ban, ugyanazon egy pillantatban, a ditső Manczibányi' betsület-kövén a 'Museum' szálájában, Kollega-barátja — nints többé, — megholt, hogy mindég éljen, míg Magyar Poéta él. Jan. 25-dika vala ezen betses Hazafi' testi életének utolsó, — érdeme nagyobb ditsőségének, első napja. Ha az irigy véghetetlen kevesebbséget, mint érdemi, semminek tartjuk, betsülte és kívánta is apolgatni ezen igaz Magyar minden igaz Magyar. — Néhai Virág Benedek, született Nagy-Bajomban. Ns. Somogy-Vgyében 1752-ben: 1775-ben, a Remete Sz. Pál Szerzetébe állott Pesten; hol a Philosophiát, 's utóbb Pétsen a Theológiát tanulván, Papságra-szenteltetése után, 1781-ben a Szék. Fejérvári Gymnasiumban Professor lett, a hol öt esztendő-múlva, Szerzetének eltöröltetését megérte.

Külömb félek.

Tele vannak a külső országi Híradók a nagy télről, hóról, fa-drágaságról, farkasokról, ember-fagyásokról és mindenféle nem várt borzasztó tsapásokról írt tudósításokkal. — Zitauból pedig, a nagy hó mellett, egy tsudállatos történet lepte-meg az embereket. A tsehatárszálen fekvő Johns-dorfi hegyek egyik púpja, egyszerre, csak-elkezdett füstölni (tűz-füstel-é vagy gözzel?—mert németül rauchen, ezt is teszi: gözőlni). Ekkorig még nem tudják mi az oka. — Sok időprófeta megsalhatja magát az idén, azt mondja egy valaki. Ollyan-formát mond, a mit már a jövő nyárról mi mint bizonytalant, de még is analogice, feltettünk, hogy — ha tavaj a nyár eltudott — legalább Erdélyben—telesedni; szintúgy járhat az, az idén is, még pedig nagyobb mértékbe.